

De Kerstman wil een nieuwe B2B-overeenkomst met de kerstelfen

Stel je voor...

Het is bijna Kerst en zeker dit jaar wil de Kerstman dat alle kerstcadeaus tijdig en piekfijn onder de kerstboom liggen bij iedereen. Vorig jaar kreeg de Kerstman nogal wat klachten. Hij wil daarom een nieuw contract sluiten met zijn logistiek netwerk van kerstelfen.

Dit is hoe de Kerstman het ziet: een contract van 5 jaar met strikte vereisten op het vlak van kwaliteit van de cadeaus en de geschenkverpakking, het onderhoud van zijn rendieren en slee, de punctualiteit van levering en ook de presentatie van de cadeaus onder de kerstboom. De Kerstman wil een schadebeding voor alle kerstelfen die niet aan deze eisen voldoen. Bovendien wil hij de vereisten ieder jaar eenzijdig kunnen herzien: het is tenslotte een eer om voor de Kerstman te werken, en dat lijken sommige elfen te vergeten.

De Kerstman vraagt aan zijn raadsman om dit alles op kerstmuziek te zetten. Zoals steeds protesteert die tegen ieder goed idee van de Kerstman. Nu zou het zijn omdat het contract dat de Kerstman wil sluiten onevenwichtig zou zijn en onrechtmatige bedingen zou bevatten.

Ho-ho-ho, roept de Kerstman de raadsman een halt toe, het is toch een overeenkomst tussen ondernemingen en niet met consumenten. Dan is er toch geen vuiltje aan de koude Noordpoollucht? Of toch?

• • • contrast

Even verduidelijken.

Op 1 december 2020 is *“Titel 3/1. Overeenkomsten gesloten tussen ondernemingen”* in Boek VI van het Wetboek van Economisch Recht in werking getreden. Deze nieuwe B2B-spelregels zijn van toepassing op zo goed als alle B2B-overeenkomsten die worden gesloten, hernieuwd of gewijzigd na die datum.

De nieuwe wet volgt het voorbeeld van onder meer de buurlanden Duitsland, Frankrijk en Nederland en verbiedt elk beding dat een **kennelijk onevenwicht** creëert tussen de rechten en plichten van ondernemingen.

De nieuwe wet vertaalt dit verbod naar een limitatieve **zwarte** en **grijze lijst** van bedingen.

De **zwarte lijst** bevat vier bedingen die steeds onrechtmatig en verboden zijn:

1. Zij die voorzien in een onherroepelijke verbintenis van een onderneming, terwijl de uitvoering van de prestaties van de andere onderneming onderworpen is aan een voorwaarde die uitsluitend afhankelijk is van haar wil (**een onherroepelijke tegenover een potestatieve verbintenis**);
2. Zij die een onderneming eenzijdig het recht geven een overeenkomst te interpreteren (**eenzijdige interpretatiebedingen**);
3. Zij die een onderneming doen afzien van verhaal tegen de andere onderneming zodra deze het verhaal betwist (**eigenrichtingsclausules**);
4. Zij die onweerlegbaar de kennisname of aanvaarding van bepaalde bedingen vaststellen, terwijl die onderneming geen kennis kan nemen van die bedingen vóór het sluiten van de overeenkomst (**onweerlegbare kennisname- of aanvaardingsbedingen**).

De **grijze lijst** bevat acht bedingen met een vermoeden van onrechtmatigheid. Zij zijn verboden, behalve als het tegenbewijs wordt geleverd:

1. Zij die een onderneming het recht geven om zonder geldige reden een overeenkomst eenzijdig te wijzigen (**eenzijdige wijzigingsbedingen**);
2. Zij die een overeenkomst van bepaalde duur stilzwijgend verlengen of vernieuwen, zonder dat een redelijke opzegtermijn is voorzien (**stilzwijgende verlenging**);
3. Zij die zonder tegenprestatie het economische risico op een onderneming leggen terwijl dat risico normaliter niet bij haar rust (**verleggen van het risico**);
4. Zij die de wettelijke rechten van een onderneming op ongepaste wijze beperken of uitsluiten indien de andere onderneming haar contractuele verplichtingen niet nakomt (**ongepast beperken of uitsluiten van wettelijke rechten**);
5. Zij die de partijen verbinden zonder opgave van een redelijke opzegtermijn (**geen redelijke opzegtermijn**);
6. Zij die een onderneming ontslaan van haar aansprakelijkheid voor haar opzet of zware fout of voor het niet-uitvoeren van de essentiële verbintenissen van de overeenkomst (**bepaalde exonerationbedingen**);
7. Zij die de bewijsmiddelen beperken waarop de andere partij een beroep kan doen (**beperken van bewijsmiddelen**);
8. Zij die schadevergoedingsbedragen vaststellen die kennelijk onevenredig zijn aan het geleden nadeel (**kennelijk onevenredige schadebedingen**).

• • • contrast • • • •

De nietigheid van een beding op de zwarte lijst kan niet worden betwist. Die van een beding op de grijze lijst wel. Een grijs beding kan worden gered als de partij die het beding wil afdwingen kan aantonen dat het beding niet tot een kennelijk onevenwicht leidt. Zo kan een grijs beding rechtmatig zijn wegens de aard van het product of de dienst, de concrete omstandigheden rond de contractsluiting, de commerciële gebruiken en relaties, de betrokken sector of de samenhang met andere bedingen. Partijen doen er goed aan een grijs beding te verantwoorden in het contract. Zo maken zij duidelijk dat zij tot de regeling in kwestie wilden komen en ermee instemmen.

De Kerstman past dus maar beter op. Met de nieuwe B2B-regels kunnen de kerstelfen de nietigheid inroepen van het schadebeding en het recht van de Kerstman om het contract eenzijdig te wijzigen. De Kerstman overlegt dan ook best over de hoogte van het schadebeding, en de redelijkheid ervan. En hij legt best uit waarom hij het contract eenzijdig wil kunnen wijzigen, bijvoorbeeld om gelijke pas te houden met de nieuwe ontwikkelingen op het vlak van de logistiek.

Concreet:

- Vanaf 1 december 2020 moeten B2B-overeenkomsten die worden gesloten, gewijzigd of hernieuwd worden gescreend op onrechtmatige bedingen. Dit geldt ook voor de algemene voorwaarden die gelden in B2B-context.
- Sedert die datum bestaan er zwarte en grijze B2B-bedingen.
- Bedingen op de zwarte lijst zijn in ieder geval verboden en niet afdwingbaar.
- Bedingen op de grijze lijst moeten geval-per-geval verantwoord kunnen worden om afdwingbaar te zijn. Het is aangewezen om de verantwoording zoveel als mogelijk in de overeenkomst op te nemen.

Meer weten?

- U kan de wet van 4 april 2019 raadplegen via deze link: www.ejustice.just.fgov.be/cgi_loi/change_lg.pl?language=nl&la=N&table_name=wet&cn=2019040453, en de voorbereidende werkzaamheden via deze link: www.dekamer.be/FLWB/PDF/54/1451/54K1451003.pdf.
- Onze In The Picture over misbruik van economische afhankelijkheid kan u raadplegen via deze link: www.contrast-law.be/nl/publications/in-the-picture/abuse-of-economic-dependence-davids-new-weapon-against-goliath/.